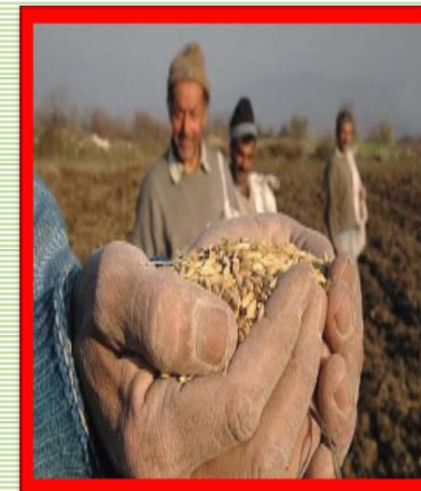

کنترل و گواهی بذر نقش اساسی در افزایش محصول‌های کشاورزی و غذای روزانه‌ی مردم داشته و یکی از جنبه‌های مهم علوم کشاورزی شمرده می‌شود و ده‌ها سال است که در کشورهای توسعه‌یافته، از نظر کشاورزی متداول گردیده است.

کشاورزی که هدف آن بالا بردن ارزش کیفی و کم‌ی محصول‌های کشاورزی است از اهمیت بسزایی برخوردار است. زیرا بذر زمانی ارزش دارد که دارای صفات ارزشمند زراعی بوده و ارزش یک محصول گیاهی نیز به میزان چشم‌گیری به کیفیت بذر آن نبات بستگی دارد.

بررسی تجارب کشورهای موفق در

زمینه‌ی کشاورزی بخش‌کش‌آوری و به ویژه دانش‌آموختگان علوم و تکنولوژی بذر وظیفه دارند تا با شناخت موانع و مشکلات موجود بر سر راه این صنعت، آستین همت را بالا زده و به چاره‌جویی برای حل این موانع بنشینند.

بدیهی است که طی کردن این

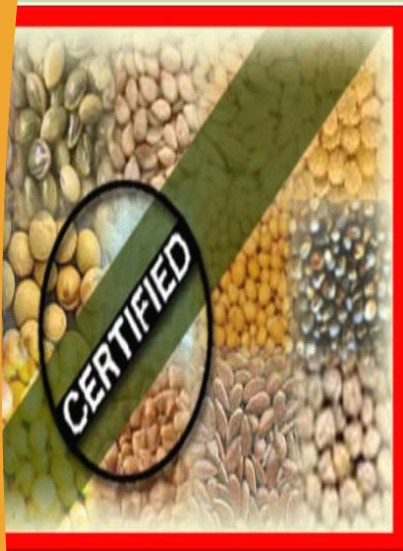
مسیر طاقت‌فرسا، بدون حمایت و پشتیبانی از بخش‌کش‌آوری فراهم نمی‌شود. بنابراین امید آن می‌رود تا با ورود بخش خصوصی و حمایتی که مسئولین از این صنعت انجام می‌دهند، شاهد حرکت چرخ‌های این صنعت در کشور باشیم.

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی فارس

اهمیت کنترل و گواهی بذر در افزایش
راندمان تولید محصولات کشاورزی

نگارش:

مهندس سیاوش کریمی، مهندس ایمان

محمودی، مهندس محمد حسین نظافت

بخش تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال مرکز

این نشریه در تاریخ ۹۴/۴/۸ به شماره ۴۷۳۴۵ در مرکز

اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

بذر ابزاری بنیادین برای انتقال

تکنولوژی های نوین تولید محصول، تحقق امنیت غذایی و تامین پایداری تولید

محصول های زراعی به ویژه در مناطقی با شرایط نامناسب تولید است . بذر مهم ترین و اساسی ترین بخش گیاه است که در بازسازی، حفظ و انتقال مواد ژنتیکی گیاه و هم چنین مکانیزم های پراکنش، تکثیر و بقای گیاه در شرایط بسیار سخت نقش اساسی دارد.

بذر ها بخش مهمی از غذای انسان

(بیش از ۵۰٪ انرژی تنها به وسیله ی غلات به عنوان منبع عمده ی هیدرات کربن و حبوبات به عنوان منبع عمده ی پروتئین گیاهی)، حیوانات و پرندگان را تشکیل می

دهند . افزون بر این ، بذرها دارای استفاده های زیاد دارویی، صنعتی و تجاری می باشند . بذر اساس تولید محصول های زراعی است و به عنوان اولین نهاده ی مصرفی در انتقال صفات ژنتیکی محصول ، دارای نقش غیرقابل انکاری است . بدون استفاده از بذر خوب با وجود

مصرف فراوان انرژی ، می توان به حداکثر

محصول و عمل کرد دست یافت . **بذر به**

عنوان اندام اصلی تکثیر و بقای گیاهان

زراعی و مهم ترین نهاده ی تولید

محصول های زراعی، نتیجه ی پژوهش

های به نژادی و به زراعی و عامل دست

یابی به پتانسیل واقعی عمل کرد کمی و

کیفی یک ژنوتیپ شمرده می شود . اما با

آن همه اهمیت متاسفانه بسیار آسیب پذیر

می باشد که تحت تاثیر عوامل متعددی از

جمله خطر فرسایش ژنتیکی قرار می گیرد .

چنانچه بذور اصلاح شده پس از توزیع و

انتشار بین کشاورزان در مراحل مختلف تهیه

و کنترل بذر در مزرعه ها ، انبار، کارخانجات و

آزمایشگاه ها به طور دقیق و صحیح کنترل و

نظارت نشود ، این رقم ها با سایر ارقام و

محصول های دیگر مخلوط شده و زحمات

چندین ساله ی محققان و کارشناسان و

هزینه های صرف شده به هدر رفته و خواص

ارثی گیاه کم کم از بین رفته و ضرر و زیان

فراوانی متوجه ی کشاورزان و مملکت خواهد

شد . با توجه به نیاز به بذر برای تولید هر

محصول زراعی و اهمی ت کیفیت بذر و رابطه

آن با تولید محصول، برنامه ی تکثیر، کنترل

و گواهی بذر اهمیت ویژه ای در ارتباط با

حفظ ویژگی ها و اصالت ژنتیکی یک رقم و

تامین میزان بذر مورد نیاز کشاورزان دارد . از

این رو کنترل و گواهی بذر باید بر مبنای یک

دستور کار اجرایی مدون و منطبق با

معیارهای لازم برای دست یابی به تولید بذر

دارای کیفیت مطلوب صورت پذیرد.

